

VEREENIGDE VERGADERING VAN DE BEIDE KAMERS

op Dinsdag den 18den September 1888,

TOT OPENING VAN DE GEWONE ZITTING DER STATEN-GENERAAL.

De heer mr. **W. A. A. J. baron Schimmelpenninck van der Oye**, die den voorzitterstoel bekleedt, opent, nadat de leden der beide Kamers zich in de vergaderzaal van de Tweede Kamer vereenigd hebben, tegen half één uur de vergadering, en laat twee Koninklijke besluiten, het eene van den 10den September 1888 n°. 26, houdende zijne benoeming tot Voorzitter der Eerste Kamer gedurende de aanstaande zitting, het andere betreffende de opening van de gewone zitting der Staten-Generaal, door den griffier der Eerste Kamer voorlezen.

De **Voorzitter**, wien derhalve, overeenkomstig het voorschrift van art. 108 der Grondwet, de leiding der vergadering is opgedragen, benoemt de heeren Huydecoper van Maarsseveen, De Bruyn, Land, Borret, Van der Breggen, Van Welderen Rengers, Engelberts en Van Löben Sels tot leden der Commissie, om de Commissie door **Zijne Majestéit den Koning** benoemd tot opening dezer zitting, bij hare aankomst in het gebouw der Tweede Kamer te ontvangen en in- en uitgeleide te doen.

De heeren Ministers, hoofden van Ministerieele Departementen, die de Commissie tot opening uitmaken, en zich op statelijke wijze, naar het gebouw der Tweede Kamer hebben begeven, worden, na een kort tijdsverloop daar aangekomen, in de vergaderzaal binnengeleid, en nemen plaats vóór den Troon.

De heer **Mackay**, *Minister van Binnenlandsche Zaken*, houdt de volgende rede:

MIJNE HEEREN!

De Koning, verhinderd in Uw midden te verschijnen, heeft ons opgedragen deze zitting der Staten-Generaal te openen.

De betrekkingen des Konings met de buitenlandsche Mogendheden waren van den meest vriendschappelijken aard.

De min gunstige weersgesteldheid deed haren nadeeligen

invloed op den oogst gevoelen; de toestand van den vee-stapel is zeer voldoende; hetzelfde kan nog niet gezegd worden van handel, scheepvaart en nijverheid, al mag, wat den handel betreft, op eenigen vooruitgang gewezen worden.

In eenige provinciën hadden werkstakingen op uitgebreide schaal plaats; door gepaste maatregelen werden grove wanordelijkheden voorkomen.

De toestand van 's Lands geldmiddelen is niet onbevredigend; bij een spaarzaam beheer bestaat tot het doen van voorstellen tot versterking van 's Rijks inkomsten geene aanleiding.

Onderscheidene wetsontwerpen ter uitvoering van bepalingen van de Grondwet zullen worden ingediend.

Eene gedeeltelijke herziening van de wet op het lager onderwijs zal U worden voorgesteld.

Uwe medewerking zal worden ingeroepen tot splitsing van de weinige nog overgeblevene meervoudige districten voor de verkiezing van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Een wetsontwerp houdende bepalingen tot het tegengaan van overmatigen arbeid van jeugdige personen en vrouwen, zal U eerlang bereiken; Uwe hulp, waar die noodig mocht blijken, om het onderzoek naar den toestand van fabrieken en werkplaatsen tot een goed einde te brengen, zal, naar wij vertrouwen, niet te vergeefs worden ingeroepen.

Wetsontwerpen tot regeling van de pensioenen der burgerlijke ambtenaren en van die van hunne weduwen en weezen, zullen U weldra worden aangeboden.

De internationale overeenkomst tot afschaffing der premien bij den uitvoer van suiker, mede door 's Konings gevolmachtigden onderteeekend, zal, bij bekrachtiging door de wet, leiden tot het voorstellen eener wijziging der belasting op de suiker.

Een ontwerp van wet op den verkoop van natuur- en kunstboter is in bewerking; de gelden, benoodigd voor de oprichting van landbouwproefstations, zullen bij U worden aangevraagd.

De toestand van het materieel onzer marine vordert dringend maatregelen om in de aanvulling daarvan te voorzien; op de U weldra aan te bieden Staatsbegrooting zijn de noodige gelden uitgetrokken om daarmede een begin te maken.

In het Westelijke gedeelte van Java hebben, onder samenwerking van verschillende oorzaken, ernstige onlusten plaats gehad. Door het krachtig optreden van het Bestuur en de uitnemende diensten van het Nederlandsch-Indische leger, werd de rust spoedig hersteld en de voortgang der oproerige beweging, ook in andere gewesten, bedwongen.

Op Noordelijk Sumatra is meerdere genegenheid tot toenadering van de zijde der hoofden merkbaar; de toestand kan in zooverre meer bevredigend genoemd worden.

De ziekte waardoor onze krijgsmacht in Atjeh geteisterd wordt, heeft zich niet uitgebreid. Eene commissie is bijeengeroepen tot overweging der vraag, welke middelen uit geneeskundig zoowel als uit militair oogpunt nog nader zouden kunnen worden aangewend, om hare nadeelige gevolgen te keeren.

Met de bede dat Gods zegen moge rusten op Uwe werkzaamheden, verklaren Wij, in naam des Konings, deze zitting der Staten-Generaal geopend.

Den heeren Ministers wordt door de Commissie uitgeleide gedaan, en nadat zij in de zaal is teruggekeerd, sluit de Voorzitter de Vereenigde Vergadering.
